

caus'a ingreuerii respiratiunii, produsa de fumulu luminariloru false !

Cu unu cuventu, pierderea morala prin rolulu insielatoriu ce e silitu se-lu jóce crestinulu, prin intrebuintiarea luminariloru falsificate, aducandu lui Ddieu in locu de sacrificii curate si placute, elemente nedemne de cas'a lui, cât si pierderea fisica sau higienica prin alterarea sanatii inchinatoriloru, sunt urmarile funeste a-le falsificarei luminariloru de céra. Starea acésta de lucruri nesuferita, cere mesuri energice pentru remediarea ei, càci lovesce puternicu sanetitatea religiunii si higien'a publica.

Daca sínódele nóstre eparchiale nu se ocupa de vechile discipline a-le bisericeii, apoi trebue sè se ocupe Preasantitii Episcopi eparchiotti ! In alte biserici ortodoxe ingrigirea de *buna-cuviint'a casei lui Ddieu*, prin aducerea celoru mai curate prinóse, este preocupatiunea principala a Ierarchiloru bisericeii. In Rusi'a si Greci'a sunt fabrice anume pentru prepararea luminariloru de céra trebuincióse in biserici. Er in Romani'a, Santulu Sinodu a ingrigitu prin unu regulamentu specialu despre procurarea luminariloru de céra curata provenita din cultur'a albineloru.

Óre Metropolia nóstra n'ar puté, ca prin óre-care mijlóce, se infintieze o fabrica de luminari de céra, care se satisfaca cerintiele tuturor bisericeiloru din Metropolie ? O astfelu de fabrica ar aduce venituri insemnate, care apoi s'ar poté destina pentru crearea unui fondu metropolitanu, a carui lipsa atat de tare o simtиму astadi. Afara de acésta, avend Metropolia fabrica proprie pentru prepararea luminariloru de céra curata, ea ar dá totodata si unu impulsu si incurajare puternica poporului nostru la cultur'a albineloru, care inca facu parte din intregulu ce numim bogatie si prosperitate nationala !

Dar daca ideia acésta ar fi greu de realizatu, apoi, ca reulu se nu se continue si pe viitoriu, noi rugamu pe Preasantitii Episcopi eparchiotti, ca pe calea consistorieloru, se contracteze câte cu unu fabricantu de luminari, cu indatorirea de a procurá luminarile trebuincióse la tóte bisericile eparchiale, de céra curata si fara nici o amestecatura, care vor fi in depositu la consistorie, de unde le vor procurá bisericeile parochiale, in vreme de lipsa. Éra preotii vor indemná pe crestini prin invetiaturi pastorale a-se feri de luminarile de céra falsificate, convingandu-i cà nu in marimea darurilor materiale sta meritulu sacrificiului ce face, ci in dragostea si curatiani'a inimei cu care se aduce. In locu de luminari mari si necurate sè se cumpere cu același pretiu luminari mai mici, dar curate !

Memoriu pentru cantarile Bisericesci in Romani'a.

De Episcopulu de Romanu **Melchisedecu.**

(Continuare.)

Dar vine intrebarea: ce felu au fost cantarile bisericeii romane ? Ce sistema s'a urmatu in scrierea si esecutarea loru ? La acésta respundemu cà cantarile bisericeii grecesci, sau ale marei biserici Constantinopolitane, si sistema scrierei si a esecutarei, au fost acea inventata de compunatori poemelor si cântariloru bisericesci in deosebite timpuri, si modificata in urma de altii pana la sistema psaltichiei moderne. Celu mai renumitu dascalu de cantari ca compositoru si alu poemelor si alu cantecului bisericeii este sf. Ioanu Damaschinu care a traitu in véculu alu VIII-lea. Elu a regulatu canteculu pe 8 glasuri sau octoiculu, compunendu deosebite stichuri si canóne pe aceste 8 glasuri. Elu a introdusu si semnele pentru a inlesni invetiatura cantariloru. Semnele lui insa, precum se crede, nu erau de cât literile alfabetului grecescu, puse de asupra tectului cantariloru in deosebite positiuni. Acestea semne primitive treptatu s'a modificatu prin alte semne noua, din care cu tempulu s'a formatu cunoscutele semne sau cum le numescu Rusii, *cârlige* a-le psaltichiei vechi si noua. Organizatoriulu psaltichiei vehi se crede a-fi Ioanu Cucuzelu, carele cam pe la finele vécului alu XVIII-lea a fost mai întâiu maestru sau dascalu alu cantaretiloru imperatesci din Constantinopole, si apoi monachu la muntele Athon. Elu a regulatu si notele psaltichiei vechi care cu varii adauseturi facute de alti maestrii de cantari de-la Constantinopole au servitu de norma pana la inceputulu vécului presentu pentru cantarile bisericesci in Constantinopole si in tierile române.

Pentru pastrarea si propagarea cantului bisericescu orientalu la Români, au contribuitu multu, manastirile din orientu care avean in Romania manastiri date sub administratia loru, si unde veneau si petreceau egumeni si calugarii greci; de asemenea Domnii Fanariotti, toti deprinsi la Constantinopole cu cantulu psaltiloru patriarchiei, pentru care multi din acesti Domni, la venirea loru la domniile principatelor, i-si aduceau si psalti greci.

Trebue se insemnamu aici, cà cantarea bisericeii orthodoxe, de si in originea ei au fost aceasi: cea constantinopolitana, care ca dintr'unu centru mare bisericescu, inpreuna cu religia crestina, si cu organizarea bisericesca s'a transportatu in tóte tierile orthodoxe ale Europei: Bulgaria, Serbia, Romania si Rusia; dar cu timpul, din cauza diferintiei limbelor, a inprejurariloru politice, a geniului musicalu alu popóreloru, cantarile bisericesci au suferitu fórté mari prefaceri.

Asia Rusia, primindu dela Constantinopole religia crestina a primitu tot-o-data de a colo si totu personalulu bisericescu: episcopu preoti, si cantareti si tóte cantarile dela Constantinopole. Psaltichia bisericeii grecesci s'a introdusu si acolo, precum arata multe carti vechi de psaltichie, puse pe textulu slavonu alu stichiriloru, tropareloru, condacelor, etc; ce se canta in biserica; psaltichiele acestea se intindu in epoca de la véculu alu X-lea pana la véculu alu XIV-lea.

In urma, caderea Rusiei sub jugulu Tatariloru, caderea imperiului Bizantinu sub jugulu Turciloru, autocefalia bisericeii rusesci, au isolatu cu totulu

pe Rusi de biserica Constantinopolei. Se adauga la această ignoranță cea adâncă ce a domnit secole în Rusia, și resbóele intestinale dintre Cneji, cari i-si disputau domniile și impartise tiara într-o multime de Cneaziate. Din aceste cauze cantarea, ca și tóta disciplina bisericească, a ajuns în cea mai mare confuzie și desordine. S'a format pe fondul psaltichiei grecesci o psaltichie stranie cu totul, s'au schimonositu semnele grecesci, s'au inventat o multime de alte semne pe forme și numiri fórte curioase, pe care Rusii în genere le numesc *cârlige*, ér cantarea pe aceste semne o numesc *cântare cârligată* s'eu pe *cârlige* (kriucovoe piene). Între numirile tehnice ale acestei arte de psaltichie ruséscă se gasesc d. es. *crétia, tare ca tunetulu, luminata, sierpoica* sau *smeoica, nodulu, prastia, luntrea, luntrea indoita, prea luminata, iute ca apa, frumósa, jidovésca, lina, iapa sau margarita, intunecata, grozava, trei sori, pacinica, clatinatórea* și altele, pe cari nici unu musicantu asta-di nu le póte descifra, ci numai Lipovenii 'și mai batu capulu cu densele, scriindu-le și muncindu-se a canta pe ele canteculu lor bisericescu celu selbaticu, spre a fi în tóte fideli principiului de conservare în totul a datinelor vechi bisericesci. — Totu în acele carti vechi de psaltichie ruséscă se mai gasesc termeni, ca: *leghi, putere, habuva, nenenaicu, ahata, homona*. Cele d'antéiu doue cuvinte, simpli termeni musicali, cantaretii rusi le canta împreuna cu textulu cantarilor. După esemplulu lor adaogimu, și noi pana astazi la cantarea „Sfinte Dumnedieule“ cuventulu: *putere*, altii: *puter-nice*, altii: *puteriloru*. Cei-l'alti patru termeni urmatori, arata deosebite silave ce se adaogau printre silavele cuvintelor cantarei, după moda greciloru, cea-ce la Rusi nu facea, decât incurcă și intunecă întielesulu cuvintelor.

Nenenaica ruséscă nu este altceva, decât o eratica grecescă, cunoscută și la noi și întrebuintată mai ales la finele chinoniciloru. Pe langa nenenaica ruséscă psaltichia grecescă obicinuită la noi, mai avea tereremuri și tototóle; dar în psaltichia ruséscă ele nu se gasesc; căci alminterea ei ar pomeni și de *terereica* și de *totoicoica*; dar se vede că ele au fost creatiune a psaltiloru mai din urma de la Constantinopole, pe când psaltichia ruséscă se stabilise, și isi luase forma sa definitivă. Canturile psalticale rusesci erau multu mai lungi decât cele grecesci. — Asia comparandu cuventulu *alibnia* cantatu în amendou felurile, greceste și rusescă, în celu d'antaiu gasimu vocala A dela începutu repetita numai de trei ori, ér în cea ruséscă de 12 ori; de asemenea vocala a de la urma în grecesce repetita de 4 ori, ér în cea ruséscă de 30 ori.

Judecandu după semnele psaltichiei rusesci, care erau varii, după locuri și autori, ele nu însemnau tonuri fixe, mari sau mici, ci erau unu felu de ieroglif, care faceau alusiune la sciute figuri de cantare care figuri, cine-va trebuie se le invetie din audiu dela unu cantaretiu expertu. De unde se întielege, că cantarea érá espusa capriciului și talentulu cantaretului mai multu sau mai putinu abilu. — De aici a și urmatu acea nepomenita confuzie în cantare și greutatea de a o invetia și de a pazi uniformitatea în cantare. Acesta anomomalie a cantarei bisericesci în Rusia s'a continuat până în véculu alu XVII-lea.

Rusii din partea sud-vestica a imperiului au pastrat mai bine vechia cantare a bisericei orthodoxe, dusa acolo dela Slavii de Sudu împreuna cu cartea (literatura) bisericească, formată în Bulgaria. Pentru

care și cantarea dusa la ei din Bulgaria, porta pana astazi numele de cântarea *bulgara*.

Ea de asemenea se baséza pe cele 8 glasuri ale bisericei orientale însă esecutiua ei este multu mai simpla decât acea mestesiugita a psaltichiei grecesci și rusesci. Ea de asemenea este melodica și s'a pastrat traditionalu prin practica bisericească și prin audire dela unii la altii.

Rusii acestia fiind mai în contactu cu tierile civilizate a-le apusului, și mai de aprópe cu Polonia și chiar încorporati la ea, la densii s'au infintiati mai întéiu scoli și s'au formatu barbati invetiati și mai cu deosebire în cleru. Chievulu a stralucit mai întéiu prin cultura. Mitropolitulu Petru Movila a infintiati acolo prima scóla teologica sistematică care a produsu pe cei mai renumiti barbati ai bisericei rusesci cari apoi au luminat și Moscova și totu imperiulu Tiariloru. Totu aici mai antéiu s'a simtitu trebuința de a reforma cântarile bisericesci și a gasi o sistemă de a înlesni invetiarea lor și pastrarea nealterată. De aceea ei lasandu la oparte tóte psalticile greco-rusesci au adoptat notele liniare ale misicii occidentale. Spre a responde mai bine scarei tonuriloru celor 8 glasuri bisericesci, ei în locu de 4 linii, au adoptat 5 linii. Cântariloru au pastrat forma melodica a cântariloru bisericei orientale și pe aceste note liniare au începutu a pune pe randu tóte cântarile bisericesci. Semnele acestea sau notele de cântari, fiind-că s'au ivit mai întéiu în Chievu, s'au și numit: semnele de chievu (*kievscoc znamia*.) Totu acolo s'a ivit și antéiulu manualu de invetiamentulu acestor noué note ale cântarei bisericesci. În jumatarea antéia a véculu alu XVII-lea notele aceste liniare s'au facutu cunoscute și s'au respandit în tóte bisericile din Rusia-Mica și din Galítia sau Rusia-Rosie. Pela jumatarea véculu alu XVII-lea Rusii invetiati în Chievu, stramutandu-se în Rusia-Mare, au dusu cu sine acolo și cartile de cantari pe note precum și mestesiugulu musicalu celu nou, sau semiografia liniară adica notele pe linii. Nicon mitropolitulu Novgorodului, și în urma patriarhulu alu Moscovei, fiind fórte iubitoriu de cantarea bisericească, celu antaiu a fost carele au pretiuit însemnatarea nouei metode de cântă și de a invetia arta cântarei după noua metodă, de aceea facendu-se patriarhulu, a latitu această metodă prin tóta Rusia, împreuna cu alte reforme mari pe terenulu bisericescu.

Cu tóta improtivirea ce au intimpinat în urma reformele bisericesci ale lui Nicon, cu tóte că elu a cadit jertfa intrigiloru politice și ale ignorantiloru, cu tóta desbinarea de ortodoxie și cu totu protestulu asia numitiloru vechi-credinciosi, adica Lipoveniloru, contra reformelor bisericesci ale lui Niconu, cântarea pe note liniare a remas introdusa în biserica Rusiei. Sub Petru-celu-mare când catedrele ierarchice cele mai însemnate din Rusia erau ocupate de barbati formati în Academia moviliana dela Chievu și după ce s'a infintiati cârmuirea bisericească sinodala, în loculu cei patriarchale, tóte cântarile bisericesci de preste întregulu anu s'au pus pe note liniare și s'au introdusu prin biserici și prin scóle ca toti se le póta invetia și cânta; éra cântarile cârligate, sau psaltichia veche ruséscă au remas în pastrarea Lipoveniloru, cari au formatu diferite secte schismatice în sinulu bisericei rusesci, ca unulu din argumentele validitatiei epitetulu ce ei isi dau de: „vechii — credinciosi crestini rusi.“

Acésta cântere nouă rusésca, precum am disu, este melodica basata pe cele 8 glasuri ale bisericeii orientale antice. De si tonurile principale ale sui-siului si pogorisiului glasului sunt aceleasi ca si in cantarea grecésca si românesca, insa le lipsescu multiplele mici variatii ale glasului printre intervalele principale, prin care se deosebesce psaltichia noastră actuală si mai alesu cea veche grecésca. Acésta insa identitate fundamentala a melodiei rusesci si acelei grecesi si românesci se observa numai de omeni speciali in arta ér la audiulu persónelor necunescute, ele nu par a avea nici o analogia intre densele, ci cu totul deosebitu una de alta.

Nouă arta musicala in Rusia s'a latitu rapede in véculu alu XVIII-lea. Afara de corulu dela capela imperiala si de celu sinodalu s'a formatu choruri pe la curtile magnatiloru, pe la mitropolii, episcopii si pe la alte biserici insemnate. Rusii insa nu s'au multumitu cu chorurile loru care erau compuse din multe persóne, se cânte melodicu, sau unisonu, ci simfonicu sau armonic. Acésta insa n'a fost usioru, si de multeori in locu de armonie sau simfonie esiá o cacofonie; cáci cântarile erau scrise unisonicu, sau pentru unu glasu. Pe la inceputulu secolului acestuia Imparatorul Alexandru visitandu gubernele de média-nópte, a avutu nemultumirea de a audi acestu felu de cacofonie prin biserici si a datu ordinu a se lua mesuri pentru introducerea armoniei in cantarile bisericesci. Bortnianschi maestrulu capelei imperiale — unu musicantu talentosu, formatu in Italia — a inventiatu mai anteiu armonia pe cantaretii din Petersburgu, de unde ea apoi s'a raspanditu si prin celelalte gubernii. Bortnianschi spre a inlesni introducerea armoniei in cântarea bisericesca a compusu o multime de cantari bisericesci pe patru si mai multe partituri musicale cu note deosebite pentru fie-care partitura asia cá tóte la unu locu inchee cea mai sublima armonie musicala. Cantarile lui si mai cu séma numerósele lui concerturi, suntu atâtea capdopere musicale care se cântau nu numai in biserici dar si prin case si adunari de catra musicanti laici.

Cu tóte acestea in urma s'a observafu cá cântarile lui Bortnianschi si mai alesu concertele suntu prea artificiale, si musica loru de si fórté placuta si încântátóre nu corespunde cu simplitatea si dulcétia aceea naturala ce eru canónele de cântarea bisericesca si de aceea ele au inceputu a se parasi si raru se intrebuintiéza prin biserici.

De aceea Livov, altu maestru alu capelei imperiale si sucesoru lui Bortnianschi parasindu calea deschisa de Bortnianschi pentru desvoltarea si perfectiunarea cântariloru bisericesci si-a lúatu de basa cartile musicale anteriore, publicate de Sinodu cu cantarea melodica antica si pe acelea le-au transformatu in cantare armonică adaogandu la ele partiturile cu note cerute pentru incheerea armoniei musicale.

Aceste noue opere musicale aprobate de Sinodu, servescu in tóta Rusia ca carti musicale bisericesci pentru tóte chorurile. Totu-o-data pe lângă densele se intrebuintiéza si cartile de musica melodica pentru acele biserici care nu au choruri ci numai câte unulu sau doi dascalii. Trebuie se adaogu aici cá cântarea armonică sau simfonică asia de tare s'a inradacinatu in poporulu rusescu cá chiar cântecile ordinare ei le canta in armonie mai multi. De asemenea in bisericele care nu au choruri pe la sate si orasie mici adeseori se vedu persóne particulare care au glasuri

bune mai alesu in timpulú liturgiei adunându-sa pe langa dascalulu bisericeii si cântandu tóte cântarile liturgiei cu o armonia fórté placuta.

Inchiiemu istoriculu cantariloru bisericeii rusesci prin aceste observatii: 1) cá in acésta biserică suntu doua feluri de cantari: cântarea melodica si cântarea simfonică, 2) cá in biserică rusasca ingrijirea principala pentru cultura cântului bisericescu o are imparatulu carele are in palatulu seu o scóla de modelu pentru cultura musicii bisericesci si chorulu celu mai perfectu carele este udmiratu de toti câti au avutu ocaziune a-lu asculta, 3) cá Sinodulu bisericeii rusesci privighéza ca cântarea bisericesca se progreseza si se nu se abata dela calea prescrisa de canóne si de parintii bisericesci in regulele generale de compositie si esecutare si nici o cântare nu se admite in biserică fara aprobarea Sinodului.

(Va urmă.)

Cuventare

pentru dominec'a a XXII-a dupa Rosale.

Dedicata Prea Santiei Sale Ilustrissimului Domnu **Ioanu Popasu**,
Episcopulu Caransebesiului.

„Parinte Avrame! indurate spre mine si tramite pre Lazar se-si irtinga verfulu degetului in apa si se-mi recórdsca limb'a mea, cá me chinuescu in vapaea acést'a.“ (Luc'a XVI. 24.)

Pentru ce se chinue acestu nenorocitu óre? Pentru ce suferé elu Iub. A. muncile iadului? Ce farade lege a comisu densulu? Este elu vre-unu Cainu, vreunu Iuda? Este densulu vreunu taciunariu, vreunu ucidiotoriu, vreunu jafuitoriu? Au graitu elu hula, ori a pastratu dusimania si ura in peptulu seu? Nimicu din tóte aceste. Elu nu a hulitu, nu a dusmanitu, nu a furatu, nu a aprinsu, nu a ucisu pre nime. Elu a fostu numai unu bogatu, unu bogatu ce se imbracá in pofira si visonu, unu bogatu, ce-si petrecea in tóte dilele luminatu. Si pentru aceea se chinue elu acum dupa mórtea sa? Pentru aceea rabda elu muncile iadului? Au dóra e pecatu a fi bogatu? E pecatu dóra a se imbracá amesuratu starei sale si a petrece in desfatari iertate? Atátu mintea sanatósă cá si sant'a religia ni spune, cá aceea nu e pecatu. Pentru ce se muncesce elu dara? Pentru impetritura inimei sale; pentrucá „erá óreicare seracu anume Lazar carele zacea inaintea usiei sale plinu de bube“ si acestuia nu-i ofería elu mil'a sa, ajutoriulu seu. De aceea dupa mórte Lazar se mângae, ér elu se muncesce.

De aci poteti voi vedea Iub. A. sórtea, ce astépta pre aceia, cari traescu in imbuibari si prisosintia si totusi trecu reci pre langa nenorocirea deapropelui. Foculu celu de veci este partea acelora, cari potu dar nu vor se ajute pre celu lipsitu si seracu.

Pentru ca se nu ajunga si pre vreunulu dintre voi o asemenea sórte infricosiata, veniti se vi aratu astadi datorint'a noastră sánta de a face bine deapropelui nostru. Fiti cu ascultare!

Nimicu pre lume nu se potriveste atât de multu cu firea omenésca, nimicu pre lume nu i siede asia de bine inimei omenesci ca mil'a. Slabu fiindu omulu, eindreptatu la ajutoriulu sémanului seu. In totu momentulu vine in starea de a cere acestu ajutoriu. Si slabulu se denege óre celui mai slabu aceea, ce astépta densulu dela celu mai tare? De aci vedemu

că a face mila este o datorință a noastră. Dar mila este și o virtute, căci prin ea ne apropiem de Ddieu. Ce avem noi ca se nu fie semnu alu milei sale nemarginite? Viéti'a noastră, sanatatea, famili'a, averea cu tóte bucuriile și placerile, ce ne intempina pre acestu pamentu, ce sunt aceste tóte decât daruri ale lui, semne, ce invederéza mil'a nesfirsita a lui! Si cu ce vomu respunde noi la atâtea binefaceri? Au nu prin implinirea porunciloru sale? Au nu prin ascultarea invetiatureloru fiuluiu seu? Dar ce dicu aceste invetiaturi, ce ne prescriu acele porunci? „*Fiti milostivi, precum si Tatalu vostru este milostivu.*“ (Luc'a XXV. 40.)

Eca datorinti'a noastră santa, carea avemu se o implinim fara privire la fatia! Căci dreptu la mil'a noastră are totu omulu din lume: Veduv'a onesta ce se lupta cu saraci'a, ca si orfanulu fara avere si fara parinti; acelu drumasiu ori caletoriu, carele cauta dar nu afla ocupatiune pentru sustinerea sa, ca si acelu vecinu, carele prin óre-care intemplanare a venitu intr'o stare de compatimitu; amicul ori cunoscutulu teu, carele se lupta cu lips'a, ca si acelu dusimanu pretinsu alu teu, carele se afla in nevoia. „*De va fi vre-unu nevoiasiu dintre fratii tei, in un'a din cetatile tale, in pamentulu teu, carele ti-l'a datu tie Dlu Ddieulu teu, tu se nu-ti invertosiezi inim'a ta, nici se-ti inchidi man'a ta de catra fratele teu celu nevoiasiu.*“ (A dou'a lege XV. 7.)

Asia ni prescrie Ddieu noue adaugendu: *precum voiti se ve faca voue ómenii, faceti si voi loru asemenea*“ (Luc'a VI. 30.) Dara ce voesci tu crestine se-ti faca fie ómenii? Déca tu bogatule! ai seraci totalu, déca tu sanetosule! ai cadea pre patulu dureriloru, déca tu puternicule ai slabi, déca tu onestule ai cadea in vre-o scărba, ce ai dori se-ti faca tie deaprópele? Se te paraséca, séu se-ti ajute? Se te mângae séu se te infrunte? Se-ti intinda mil'a ori dispretiulu si ouar'a sa? Alege că nu e greu! Lasu se vorbésca numai inim'a! Lasu numai se aléga mintea ta. Séu dóra e asia de greu a intinde ajutoriu deapropelui nenocitu? Adese unu simplu seninu de iubire crestinesca, precum o vorba buna, unu darabu de pâne, unu pahar de apa, ílu mângae, ílu intaresce, ílu recreaza si castigandu noue puteri se face unu membru folositoriu alu societati. Si tu se-i denegi aceea? Ce te-ar putea face se-i refusi ajutoriulu teu? Au dóra inim'a ta? Atunci inim'a acést'a este de pétra. Atunci sufletulu teu e negru. Atunci viéti'a ta este perduta. Tu arama sunetória, tu cimbalu resonatoriu, esti atunci osanditu pentru totu de una, pre veci!

Ajutoriulu ce-lu dai tu deapropelui, mil'a ce o faci cu seraculu Ddieu o privesce de facuta siesi, căci dice Scriptur'a: „*celu ce miluesce pre seraci imprumuta pre Domnulu.*“ (Proverb. XIX. 17.) Pentru ce óre? Pentru că omulu este facutu dupa chipulu si asemenarea lui Ddieu si cea ce faceti acestei asemanari, faceti Ddieului vostru, carele ve asigura: „*Ceea ce ati facutu unuia dintre acesti frati ai mei, mie mi-ati facutu.*“ (Mat. XXV. 40.)

Din cele dise pana aci ati potutu cunósce, că avemu datorința sfânta de a milui pre cei seraci si lipsiti. Ca fapt'a indurarei nóstre inse se fia bineprimita la Ddieu, trebue se nu o facemu: a) de sila, b) ori cu cautare la fatia, c) séu din fatiaria, d) ori asteptandu respłata, ci se fia: e) din inima si f) din buna voia.

a) Nu de sila se faceti voi faptele indurarii, căci fi-va óre primita înaintea lui Ddieu facerea ta de bine, ce o intindi deapropelui cu parere de reu?

Óre Tatalu teu celu cerescu de sila te-a impartasitu pre tine cu darurile sale? Óre binecuvéntarea, ce a urmatu lucruriloru tale si ti le-a respłatitu cu prisosintia, ai rapit'o din man'a atotpoternica a Ddieirei? Au nu ti s'a deschisu aceea cu bunatate? Deci déca mân'a parintelui teu cerescu te-a implutu pre tine de bunatati, nu ti si cuvine óre se deschidi si tu mân'a ta cu liberalitate deapropelui teu? — Deci fratiloru iubiti! faceti si voi milosteni'a vóstra „*precum se indura facarele cu inim'a sa nu din máhvère, ori de sila.*“ (II Corint. IX. 7.)

b) Se nu faceti inse cu cautare la fatia, căci la Tatalu vostru celu cerescu cautare la fatia nu e, ci din contra, elu resare sórele preste cei buni si preste cei rei si ploua preste cei drepti si preste cei pecatosi. Asia si voi crestiniiloru! se nu cautati, că acést'a vi este amicu, acél'a dusmanu, acést'a frate, acél'a streinu, acést'a de legea vóstra, acél'a de alta lege, ci inim'a vóstra pre toti se i cuprinda cu aceasi iubire si mân'a vóstra se se deschida de o potriua la toti cu darnicia. „*Căci de veti rubi numai pre cei ce ve iubescu pre voi, ce plata veti avea? Au nu si vamesii facu aceasi?*“ (Mat. V. 46.)

c) Nici din fatiaria se nu faceti milosteni'a vóstra. Nu trebue se dati voi mila ca se castigati védia înaintea ómeniloru si lumea se ve tiena de aceea ce nu sunteti, de milosi adeca si cu inima buna. Intru adeveru, celu ce face fapt'a caritatiei in asia modu spurcatu, vrend se insiele pre altii, se inséla numai pre sine amaru! Pre cine voesci se amagesci o omule! prin fatiari'a ta? Au dóra lumea nu va ajunge a cunósce intentiunile tale? Si chiaru de vei isbuti se o amagesci, amagi-vei si ochiulu atotvediatoriu alu Ddieului teu? Pentru aceea crestine! „*cand faci milostenia se nu trambitiezii inaintea ta precum facu fatiarnicii in sinagoge si pre uliti, ca se se marésca de ómeni. Aminu dicu voue că-si ieu plat'a loru!*“ (Mat. VI. 2.)

d) Si respłata dupa faptele vóstre de caritate se nu asteptati, căci celu ce astépta respłata dupa facerea de bine, face specula cu un'a dintre cele mai sante datorintie. Unu asemene crestinu ce negutieterese cu virtutile, nu mai are dreptu a portá acestu nume santu. Elu nu e mai multu crestinu, ci unu alu doilea Simeonu vrajitoriulu, carele a auditu infricosiatele cuvinte: „*argintulu teu se fia cu tine intru perdare.*“ (Faptel. VIII. 20.) Deci iubitorulu! nu faceti voi asia, ci „*faceti bine nimicu asteptandu si plat'a vóstra va fi mare la ceruri.*“ (Luc'a VI. 35.)

e) Faceti deci mila din inima curata sciindu că seraculu, lipsitulu si nevoiasulu acél'a, pre carele ílu impartasiti din prisosintia vóstra este fratele, este deapropelui vostru. Sciti că Ddieu nu privesce numai la faptele, ci mai vertosu la inim'a omului. Acést'a o cere elu dela voi. Acést'a o cere se o puneti in servitiulu seu si alu deapropelui. Si cum veti putea face acést'a mai bine, decât pazindu legea cea santa a lui. *Religia curata inse si fara de pata inaintea lui Ddieu si Tatalu este acést'a: A cercetá pre orfani si pre veduve in necasurile loru si a se pazi pre sine nepatatu de catra lume.*“ (Iacob. I. 27.)

f) Si de voia buna se faceti mila, căci numai asia faptele vóstre de caritate vor fi bineplacute lui Ddieu. Despre acést'a ne vomu convinge aruncandu numai o privire in S. Evangelia. Bogatulu carele vrea se se indrepte, audiendu din gur'a Mantuitoriu-lui ca se-si dee averile seraciloru, s'a dnu intristatu si neindreptatu. Zacheu inse din propriulu indemnu eschiamă: „*Domne! éta jumetate din averea mea o dau sera-*

coloru!" (Luc'a XIX. 8.) Si ce aude elu dupa acést'a fapta a milei de buna voia? Ce audimu noi? „Astadi s'a facutu mantuire casei acesteia" dice Mantuitoriulu. Déca voiti si voi mantuirea vóstra Iub. A. apoi faceti mila de buna voia, căci *Ddieu iubesc pre datatoriulu de buna voia*". (II. Corint. IX. 17.)

Preste totu crestine! „când faci milosteni'a ta se nu scie stîng'a ta ce face dreapt'a, ca se fia milosteni'a ta intru ascunsu si Tatalu teu celu ce vede intru ascunsu, va da tie la aretare" (Mat. VI. 3. 4.)

Acum sciti Iub. A. că facerea de bine este o datorintia de capetenie a nóstra. Sciti si cum trebuie se lucrati, ca faptele caritatii vóstre se fia bineprimite la Ddieu. Trebuie se urmati numai invetiaturiloru, ce ati primitu astadi. Se intindeti adeca ajutoariulu vostru la totu omulu lipsitu fara deschilnire. Se nu faceti cuiya bine de sila, ori cu cautare la fatia, din fatiaria ori asteptandu resplata. Ci se faceti bine din tóta inim'a vóstra si de buna voia.

Faceti deci asia! Deschideti inimile vóstre, ca simtiulu compatimirei si alu milei se intre in ele afundu si se prinda radacini tari acolo. Se nu întórceti fati'a vostra de catra nenorocirile deapropelui si mânilé vóstre se nu oboséca ajutandu-lu în lipsele si nevoile lui. Cu inima curata dati seraciloru mil'a vóstra in schimbu pentru bogat'a mila ce ati primitu dela Ddieu. „Celu ce daruesce se daruésca cu simplicitate, celu ce miluesce se o faca cu buna cuvintia" (Rom. XII. 8.)

Asia fratiloru! „se nu obosimu in faceri de bine, că la tempulu seu vom secerá neostenindu" (Galat. VI. 10.) si aducendu-ne totu deauna aminte de acelu adevéru luminatu, că „celu ce sémána intru scumpete, va si secerá cu scumpete; éra celu ce sémána intru darnicia va si secerá in darnicia" (II. Corint. IX. 6.) Aminu!

Mihaiu Juica,
presb. or. rom.

O istoria naturala pentru scótele poporale.

(Dare de sama de I. Daru.)

A aparutu decurendu unu opsiuru didacticu, care este intitulatu: *Cursu metodicu de istoria naturala* pentu scótele poporale de Ipolitu Ilasievici, profesuru gimnasialu. Partea I. Brasiovu, tipografia Alexi, pretiulu 30 cr. v, a. Despre acestu manualu imi iau libertate a face o mica dare de sama, precát me indreptatiesce la acést'a metodicu obiectelorú si praxa castigata pe terenulu invetiamentului primaru.

A lucra unu manualu potrivit pentu invetiamentulu primaru nu este asia usioru, precum si-ar puté inchipui cine-va. Pentu acestu scopu se cere, ca autorulu se cunósca din fundamentu cele mai noue principii pedagogice-didactice cu privire la sciinti'a, de care vré sa se ocupe manualulu, si se-lu puna totodata in raportu bine calculatu cu positiu scólei nóstre din timpulu de astadi. Deci pelânga siguritate científica i mai trebuie nu numai unu fondu de cunoscintie pedagogice-didactice, ci pe langa teoria ii trebuie si praxa suficienta; căci lucrandu unu atare opu fara de a avé praxa subiectului, de care te ocupi, poti cadé fórte usioru in contradicere cu scopulu celu ai in vedere: manualulu va fi póte unu opu escelentu din punctu de vedere sciintificu, in sa nu va fi potrivit pentu invetiamentulu elementaru, pentu că nu va impaca cerintiele acestui felu de invetiamentu, sau trebuintiele speciale ale scólei nóstre poporale.

Insa nu asia sta lucrulu, daca e vorba de manualulu sus citatu. Autorulu lui, ce e dreptu, n'a pututu

avé praxa nemijlocita, care s'ar fi cerutu pentu compunerea unui manualu corespundietoru trebuintieloru scólei nóstre primare, in sa elu a sciutu a-si castiga acea praxa in modu mijlocitu, intrand in relatiuni de aprópe cu unii dintre cei mai esperti invatiatori de scótele primare si discutandu cu ei totu ce a fost de lipsa pentu ca lucrarea se ésa corespundiatóre scopului. De aici se esplica, cum i-a pututu succede unui profesuru de scótele medii a lucra unu manualu, care tiene contu nu numai de caracterulu specialu alu instructiunii elementare, ci si de imprejurarile particulare ale scólei nóstre poporale. Deci ne simtimu obligati a comunica publicitatii, ceea ce póte afla fiecare nepreocupatu prin cercetarea proprie, că adeca manualulu amintitu este celu mai bunu, din câte cunóschemu in materia lui, si că prin urmare merita a fi introdusu in tóte scótele nóstre poporale. E adevératu, că avuramu placere a cunósce si pana acum câte-va manuale bune de felulu acesta, precum este manualulu de istoria naturala alu Dlui C. Anca si alu Dlui Dr. P. Barcianu; in sa este sciutu, că totu ce este *bunu* are de inimicu ceea ce e *mai bunu*, precum se adevéresce si in casulu presentu. — Dar, ca se ne putemu convinge despre cele decurendu afirmate, se aruncamu o privire scurta asupra amanuntelorú cártii de care ne ocupam.

Pe 68 pagini oct. micu ni se presenta materialulu destinatu pentu unu anu scolasticu si arangiatu in modulu urmatoru: **A. Animalele:** I. *Mamiferele:* 1) pisica, 2) calulu, 3) boulu, 4) porculu, 5) vevertia. II. *Paserile:* 1) gaina domestica, 2) porumbulu domesticu, 3) gâsca domestica, 4) barza, 5) uliulu mare, 6) ciocarlanulu de câmpu. III. *Reptilele:* 1) sioparla verde, 2) nâpârca sau vipera. IV. *Bróscele:* brósca verde. V. *Pescii:* crapulu. VI. *Insectele:* 1) gândaculu de Mai, 2) albina de stupu, 3) fluturele de varza, 4) musca de casa. VII. *Paiangeni:* paiangenele cruciatu. VIII. *Racii:* raculu. IX. *Vermii:* rîma. **B. Mineralele:** I. *Metalele:* 1) ferulu. 2) argintulu. II. *Petréle:* 1) cremenea, 2) calcarulu. III. *Mineralele inflamabile:* puciósa. IV. *Sarurile:* 1) sarea comuna, 2) pétra acra. — **C. Plantele:** 1) poponetulu sau salatuca, 2) anglicelulu, 3) agrisiulu, 4) porumbelulu, 5) prunulu, 6) merulu, 7) sugelulu alb, 8) tulipanulu, 9) macesiulu, 10) cépa, 11) mazerea, 12) secara, 13) solanulu tuberosu.

Acestu materialu fórméza subiectulu descrieriloru, care sunt chiare si concise cu tóte că in textulu lor se afla intercalate esplicatiuni de termini tehnici. Dupa descrieri urméza resumate si comparatiuni, care duc prin intrebari corespundiatóre la gruparea celor descrise. Aceste intrebari dau unu materialu potrivit pentu lucrari scripturistice si vor inlesni cu deosebire ocuparea simultana a diferiteloru despartiaminte; éra grupele nu sunt insirate in ordine strictu sistematica, ci conformu principiului: ántái cele mai cunoscute, apoi cele mai putinu cunoscute, mai ántái ce este mai usioru si apoi ce e mai greu, adeca: precum pretinde invetiamentulu elementaru. Terminii intrebuintiati nu se departéza de limba poporului afara de casuri neevitabile; limbagiulu este alesu si titlulu peste totu curatu si precisu. Hartia este buna si tiparulu frumosu, precum érá si de acceptatu dela tipografia Dlui Alexi, care si-a castigatu la espositiune diploma de recunoscintia pentu tiparu frumosu. — Aceste sunt, in putine cuvinte, trasurile generale ale manualului, care-lu recomandamu fiecarei scóle primare române sci.

Dar pôte că li se va paré unora dintre confratii invetiatori, si anume celoru mai lacomi de progres, că acestu manualu contine pré putinu materialu si prin urmare nu va puté servi ca isvoru imbelsugatu de cunoscentie reale. Cu privire la acésta imputare trebuie se ne aducemu aminte, că scopulu invetiamentulu primaru nu este atât adunarea cunoscentieloru, care s'ar puté castiga prin memorizare, ci mai cu sama cultur'a formala, adeca desvoltarea facultatiloru spirituale. Afara de aceea se nu trecemu cu vedere că dupa partea I. a acestui cursu va urma, precum sum informatu, si a dóua parte, care va largi cerculu cunoscentieloru conformu cerintieloru scólei primare, ér in fine va aparé pôte si ceva din antropologia; atunci abia vom avé dreptu a judeca, cât de bogatu si cât de completu va fi acelu cursu de istoria naturala. — Se mai pôte obiecta in fine, că in cartea de cetire se afla destulu materialu din istoria naturala si că prin urmare a introduce unu manualu de acésta specialitate, ar insemna a nu tiné contu de principiile economiei, care sunt a se observa la scóelele poporale. La acésta trebuie se respundemu, că cartea de cetire pôte celu multu completa, in sa nu pôte eschide unu manualu corespondiatoru pentru clasele superioare si anume din dóue cause: Pe de o parte materialulu respectivu nu este tractatu destulu de precisu in cartea de cetire, care nu este lucrata de specialisti, éra pe de alta parte ilu aflamu respanditu printre alte bucati de cetire, ceea ce ingreue fórte multu organizarea cuprinsului, precand manualulu, si anume acestu manualu contine unu întregu organicu si conduce pe cale sigura la tînta. Afara de aceste si noulu „Normativu scolaru“ pretinde, ca in anii din urma ai scóleloru primare istoria naturala sa se tracteze ca obiectu separat, éra pentru acestu scopu nu ne este de prisosu unu manualu corespondiatoru.

Terminandu cu aceste observari nu potu sa nu recomandú inea odata tuturoru fratiloru invetiatori, a-se folosi de acestu manualu destulu de practicu si corespondiatoriu cu justele nóstre acceptari si cu cerintiele scólei primare.

D i v e r s e.

Conferintiele mixte, preotiesi si invetiatoresci, in districtulu consistoriului din Arad, se vor intruni, conform cerculariului, Pr. Sale Dlui Episcopu Ioanu Metianu, pe 18/30. Octomvre, in Pesca, Kétegyháza, Siria, Buteni, Halmagiu, Totvariadia, si Timisióra; ér pe 19/31. Octomvre in Lipova, Boresineu, Belintiu si Banat-Comlosiu.

* **Casatori'a civila nu e casatorie.** Renumitul scrietoriu francesu *Elysée Reclus* a maritatu dóue fete a-le sale dupa doi tineri fara vre-o tieremonie bisericeasca ori civila, din motivulu declaratu óspetiloru sei: *că daca biseric'a n'are putere a stabili conditiunile in care ea impartasesce binecuvantarea sa*, apoi nici primariulu (maire) n'are dreptulu ca se legatuésca dóue persóne pe viétia si a-le ficsá datorintiele reciproce.

* **Inmormentarea** repausatului notariu *Constantin Comlosianu* din Micalac'a s'a facutu Sambat'a trecuta (9/21 Octomvre) cu-o pompa cuvenita. Servitiulu religiosu a fost celebratu de 6 preoti si 1 diaconu, éra la finele servitiului parintele ases. ref. A. Hamsea a tienutu unu discursu funebru, in care a schitiatu in trasuri marcate viati'a activa si plina de merite a-le defunctului, ca functionariu civilu si membru alu bisericeii. In adeveru, faptele ce a seversitu Con-

stantin Comlosianu pentru inaintarea invetiamentului, si infrumsetiarea bisericeii in Micalaca, i-a lasatu unu nume nestersu si veneratu la toti! Ceea ce s'a probatu chiar si cu ocaziunea inmormentarei sale, căci unu numeru frumosu de amici si stimatori din Arad si provincia luara parte la actulu inmormentarei, dandu-i astfelu salutarea cea mai de pre urma!

Dr. G. Vuia aviséza bolnavii sei din provincia că in dilele tégului adeca de Vineri in 3. Novembre pâna luni in 6. Novembre órele de ordinatiune suntu diminétia dela 7—10 si dupa amédi dela 2—4. Locuinti'a: Strad'a domnésca nr. 37. vis-a-vi de hot. „Vass.“

Buletin meteorologicu.

Diu'a.	Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatur'a	Cerulu
Sambata	21. Oct.	769.4 mm.	7 ° R.	obdusu
Dumineca	22. „	767 „	11 „	„
Luni	23. „	763 „	10.5 „	ploue
Marti	24. „	765 „	11 „	seninu
Mercuri	25. „	766.3 „	13.4 „	„
Joi	26. „	765 „	15.8 „	obdusu
Vineri	27. „	766 „	14 „	ploue

C o n c u r s e.

Devenindu vacantu unulu, eventualu doue stipendii, din fundatiunea fericitei *Elena Ghiba Birt'a*, pentru distribuirea lor se escrie concursu, cu terminu pana la **8/20. Noemvre 1882.**

1. Dela recurenti se cere se probeze: Cumca sunt de religiunea gr. orientala, si de nationalitate romana ori gréca, nascuti in careva din comitatele Arad, Bihoru, Bichisiu, Cianadu;

2. Cumca studiază in órecare institutu publicu, cu succesu distinsu, si au buna purtare morala, cum si că ar fi lipsiti de midilócele trebuincioése.

3. Rudeniile fericitei fundatrice, si anume sucesorii acelora, cari se tragu dela parintele testatorei *Michailu Birta* fost parochu gr. or. in Bichisiu, si si cele dela mama ei *Ana Neamtiiu* din Ienopolea, — ori unde s'ar afla, — vor avea preferintia.

Recurentii la vreunulu din aceste stipendii vor avea a-si inaintá rugarile lor, instruite cu recerintiele de susu, — subscrisului cá presiedinte alu comitetului fundatiunei *Birta*.

Aradu, 10/22. Octomvre 1882.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Pentru deplinirea postului inv. vacantu la scól'a gr. or. din comun'a *Saculu*, in protop. Lugosiului, se escrie concursu cu terminu pana in **7. Noemvre st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. 10 stengeni de lemne din care are a-se incaldi si scól'a, 4 jugere de pamentu, 8 fl. scripturistica, 10 fl. pentru conferintiele invetiatoresci, cortelu liberu cu gradina de $\frac{3}{4}$ jugeru.

Recursele au a-se adresá catra On. comitetu parochialu gr. or. din *Saculu* si a-se trimite Domnului *Georgiu Pesteanu*, protop. in *Lugosiu*.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **D. protop.** si inspectoru scolaru.

Se publica concursu pentru urmatórele statii invetiatoresci vacante din Inspectoratul Totvaradiei:

1) *Temesesti*. Emolumintele sunt: in bani 192 fl. v. a. 16 jugere pamentu pe dealu cu padure, 10 orgii de lemne, cortelu liberu cu gradina.

2) *Halalisiu*. Emolumintele sunt: in bani 100 fl. v. a. in naturalia: cinci sinici grâu, cinci sinici cucuruзу, 2 mesuri pasula, séu pentru aceste naturalia 92 fl. v. a., 9 jugere pamentu pe dealu cu padure, cortelu liberu cu gradina.

Doritorii de a ocupá vre-unulu dintre aceste posturi sunt avisati a-si asterne suplicele, instruite in sensulu stat. org. Reverendissimului Domnu protopresbiteru Vasiliu Belesiu, ca inspectoru scolaru in Totvaradia per Soborsin, pana la **30. Octomvre a. c.** când va tiené si alegerea.

Soborsin, 1. Octomvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **V. Belesiu**, m. p. inspectoru scolaru.

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatoresca din comun'a *Siemlaculu mare*, cottulu Timisului, ppbiteratul Versetiului, cu terminu de alegere pre **31. Octomvre a. c. st. v.**

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. 4 orgii de lemne, 4 jugere de livada, 10 fl. pentru cercetarea conferintiei, 3 fl. pentru scripturistica, dela fie care inmormentare câte 40 cr. Si quartiru liberu cu gradina intravilana si estravilana.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune sunt avisati a-si adresá recursele loru instruate conform stat. org. bis. comitetului parochialu si ale tramite dlui protopresbiteru Ioane Popoviciu in Mercin'a per Varadia; — pana la alegere doritorii sunt pofiti a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Siemlaculu mare, in 26. Septemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu domnulu protopresbiteru tractualu.

Se escrie concursu pentru deplinirea vacantei parochii de clas'a II. din comun'a bisericeasca *Ferendia*, ppbiteratul Versetiului, cottul Timisiului, cu terminu de alegere pre **7. Noemvre a. c. st. v.**

Emolumintele sunt: Un'a sesiune de pamentu aretoriu, birulu si stóla indatinata dela 180 de case, platiu si cas'a parochiala.

Recurentii sunt pofiti a-se presentá nainte de alegere in vre-o Dumineca séu serbatóre in s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu si oratorie, ér recursele instruate in sensulu stat. org. bis. si adresate comitetului parochialu se le tramite, dlui protopresbiteru Ioane Popoviciu in Mercin'a per Varadia.

Ferendia in 1. Octomvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu domnulu protopresbiteru tractualu.

Pentru statiunea invetiatoresca din comun'a *Costeiu*, protopresbiteratul Fagetului, prin acést'a se escrie concursu, cu terminulu pana la **21. Octomvre a. c. st. v.**

Emolumintele sunt: Salariulu in bani 300 fl. v. a. 10 orgii lemne, din care are a-se incaldi si scól'a, 5 fl. pentru scripturistica, cortelu liberu cu gradina de legumi.

Aceia cari voescu a ocupá postulu acést'a, se-si tramita recursele loru instruate in sensulu stat. org. bis. la oficiulu protopresbiterescu in Fagetu pana la terminulu indicatu. Competentii se se infatósiedie in vre-o Dumineca séu Serbatóre in s. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Costeiu, in 21. Septemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Ioanoviciu**, m. p. ppbit.

Pe bas'a decisului Ven. Consistoriu din Oradea-mare din 27. Ian. a. c. Nr. 52. pentru deplinirea parochiei vacante clas'a de III-a *Urvisiu* cu fili'a *Borzu*, tractulu protopescu alu Beiusiului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **18. Octomvre st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: a) 10 holde de pamentu, b) un'a diua de lucru dela tóta cas'a, c) biru câte o vica de cucuruзу sfermatu dela 130 numere si d) stólele preotiesci.

Recurentii au a-si tramite petitiunile sale ineztrate cu documintele necesarie, amesuratu „stat. org.“ si Regulamentulu pentru parochie pana in diu'a nainte de alegere la subscrisulu protopopu in Beiusiu.

Beiusiu, in 18. Sept. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielege cu comitetulu parochialu concernentu.

Vasiliu Papp, m. p.
protopopu.

Ne presentandu-se recurenti pentru de a poté face alegere de invetiatoriu la scól'a gr. or. romana din comun'a *Harmadia*, in protop. Lugosiului, se escrie concursu a 2. óra, cu terminu de **30. dile dela prim'a publicare.**

Emolumintele sunt: 140 fl. v. a. 20 meti de cucurudiu in bómbe, 8 stangeni de lemne din care are a-se incaldi si scól'a; cortelu liberu cu gradina de 1/2 jugeru.

Recursele adresate catra comitetulu parochialu gr. or. din Harmadia se se espedeze Dlui protop. Georgiu Pesteanu in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scolaru.

Pentru ocuparea postului de docinte la scól'a comunala din *Coronini*, comitatulu Carasiu-Severinu, cerc. Moldova, cu limb'a de propunere, romana si magiara, pre langa dotatiunea anuala de, 1) Un'a suta si douedeci de florini dotatiunea ficsa, 2) dela 142 de numere, câte 10 litre cucuruзу, calitate buna, care se primesce in totu anulu in luna lui Noemvre; 3) siese orgii lemne de arsu calitate buna, 4) locuintia, compusa din 1 chilie, cuina si una camera, de care se tiene si o gradina pentru legumi de 200⁰ □

Concurrentii au a documenta: 1) etatea si religiunea, 2) studiele absoluate, 3) Atestatu de calificatiune, 4) cunoscintia limbei magiare si, 5) ocupatiunea de pana aci.

Aspirantii la acest postu, au a-si inda recursele loru bine instruate pana in **15. Noemvre st. n. 1882**, la comitetulu administrativu alu comitatului Carasiu-Severinu in Lugosiu.

Docintele denumitu, are totodata a provedé si cantoratul in biserica gr. or. din locu.

Recursele interdiace, precum si cele neinstructe din destulu, nu se voru lua in consideratiune.

Scaunulu scolaru.